

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1928 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om anslag för pensionsförbättring åt vissa barnmorskor, som varit kommunalt anställda.

I en inom andra kammaren väckt, till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisad motion nr 351 hava herrar *Wallerius* och *Magnusson* i Kalmar anfört och hemställt följande:

»De f. d. barnmorskor, som varit kommunalt anställda och icke erhållit eller kunna erhålla inträde i statens pensionsanstalt, fingo genom riksdagens beslut år 1926 (skr. nr 11 A) en förbättring i pensioner, som tillkomma dem från barnmorskornas pensionsanstalt; men i många fall lärer det härigenom uppnådda pensionsbeloppet vara alltför lågt. Tillfällen att göra inbetalningar till sistnämnda pensionskassa torde ofta ha varit ringa, därför att inkomsterna varit ringa.

Riksdagen har uttalat (skr. 1925:91), att ehuru dessa barnmorskor icke varit i statens tjänst, utan haft anställning i vederbörande kommuner, syntes enligt riksdagens förmenande staten likväl icke böra undandraga sig att lämna kommunerna sin medverkan till förbättring i deras pensioner.

I överensstämmelse härmed torde det befinnas vara, om riksdagen beslutar att, under förutsättning av minst lika stort bidrag från kommun (eventuellt även landsting), bevilja det belopp, som erfordras, för att ifrågavarande f. d. barnmorskor skola erhålla ett sammanlagt pensionsbelopp av 700 kronor.

Härigenom skulle helt visst tidigare avgång möjliggöras för äldre, mindre utbildade barnmorskor, som under nuvarande förhållanden av ekonomiska skäl måste stanna kvar i tjänsten, då de ej ha samma pensionsmöjligheter som de yngre.

Undertecknade få därför föreslå,

att riksdagen måtte besluta att åt ovannämnda f. d. barnmorskor bidrag av statsmedel skall utgå för att dem tillkommande pensionsbelopp skall i sin helhet uppgå till 700 kronor, under förutsättning att vederbörande kommun (eventuellt även landsting) bidrager med minst lika stort belopp som statsanslaget, och att vederbörande utskott måtte härför föreslå erforderligt förslagsanslag.»

I sitt den 31 januari 1928 avgivna utlåtande nr 5, angående regleringen för budgetåret 1928—1929 av utgifterna under riksstatsens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna, meddelade utskottet under punkten 5, bland annat, att utskottet komme att längre fram under riksdagen yttra sig över ifrågavarande framställning.

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 8 saml. 9 häft. (Nr 16—18.)

Utskottet.

Såsom i motionen antytts, har frågan om beredande av förbättrade pensionsförhållanden åt vissa kommunalt eller f. d. kommunalt anställda barnmorskor, vilka äro delägare i barnmorskornas pensionsanstalt, tidigare varit föremål för riksdagens prövning. Vid 1925 års riksdag väcktes motionsvis förslag i detta ämne. Efter att i ärendet hava inhämtat yttranden från medicinalstyrelsen, styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. (numera statens pensionsanstalt) samt statskontoret uttalade bankoutskottet i sitt i ärendet avgivna utlåtande (nr 27), att av vad i ärendet förekommit syntes framgå, att pensionerna för de barnmorskor, vilka vore berättigade till pension från barnmorskornas pensionsanstalt och icke erhållit eller kunnat erhålla inträde i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., måste betraktas såsom otillfredsställande. Det syntes därför påkallat, att åtgärder vidtoges för åstadkommande av en förbättring av pensionsförhållandena för ifrågavarande barnmorskor, och ehuru dessa icke varit i statens tjänst utan haft anställning hos vederbörande kommuner, syntes enligt utskottets förmenande staten likväl icke böra undandraga sig att lämna kommunerna sin medverkan härvid. Utskottet tillstyrkte på grund härav, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående förbättrade pensionsförhållanden för sådana kommunalt anställda barnmorskor, vilka efter vunnit inträde i barnmorskornas pensionsanstalt på grund av ålder avgått ur tjänsten med pension eller fortfarande kvarstode i tjänst med pensionsrätt enligt nämnda anstalts reglementen. Vad utskottet hemställt bifölls av riksdagen.

Sedan utredning i ämnet härefter verkställdes av statskontoret i samråd med medicinalstyrelsen och styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., framlades resultatet av denna utredning för 1926 års riksdag. Utskottet tillåter sig att i avseende härå hänvisa till 1926 års statsverksproposition, elfte huvudtiteln, punkten 2 (sid. 9—13). I anslutning till vad de hörda myndigheterna ifrågasatt föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att f. d. barnmorskor, vilka vore berättigade till pension från barnmorskornas pensionsanstalt, måtte från och med den 1 juli 1926 komma i åtnjutande av pensionstillägg enligt bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. Riksdagen biföll vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit.

Enligt föreskrifterna i nämnda kungörelse angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer utgår sådant tillägg med högst 180 kronor för år räknat, dock att pensionstillägget icke må uppgå till mer än pensionens belopp.

Ehuru det måhända icke torde kunna förnekas att, såsom i motionen antytts, pensionerna till ifrågavarande befattningshavare oaktat det medgivna pensionstillägget i en del fall äro synnerligen låga, har utskottet funnit det innebära betänkligheter att i vidare mån, än som redan skett, med stats-

medel förbättra pensionsförmånerna för dessa befattningshavare. Då det här gäller personal i kommunal anställning, ankommer det givetvis på kommunerna att i första hand sörja för en tillfredsställande pensionering. Om staten skulle i större omfattning, än som blivit följden av förenämnda vid 1926 års riksdag fattade beslut, övertaga kostnaderna för befattningshavarnas pensionering, synes detta kunna medföra konsekvenser av icke önskvärd art beträffande andra personalgrupper, vilka icke varit i statens tjänst anställda.

Med hänsyn till vad nu anförts har utskottet ansett den föreliggande motionen icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion II: 351 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 februari 1928.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. E. Svensson, Gustafsson* i Stensholm, *Petersson* i Olovstorp, *Lindley, Lindgren, Andersson* i Hedsta, *Ström* och *Bodin*;

från andra kammaren: herrar *Borggren, Bäcklund, Olsson* i Berg, *Wikström, Kloo, Ryberg, Törnkvist* i Bjuv och *Thore*.
